

L'ESTEVET

SETMANARI NACIONALISTA POPULAR

Any I

Barcelona, 2 de Setembre de 1921

Núm. 2

PER LA DRECERA

En començar L'ESTEVET lo que en diuen la seva vida pública ha de complir l'obligat deure d'explicar el seu pensament i els seus propòsits, per tal de que sapiguem on va, tots els bons ciutadans que vulguin fer-li companyia.

Per això res més convenient que recordar la seva història.

L'ESTEVET té avui justos i complerts tants anys com fa que el catalanisme actua políticament. D'aquell esbargiment a la muntanya pelada que fou la causa immediata de la seva vinguda al món, ja ja una pila de temps.

Al cap de molts pocs mesos fou la guerra de Cuba, quan els barcelonins s'enternien sent lluminàries a En Polavieja i l'Estevet no tenia altres feines que fer-ne a les calsetes, i marranejar per què la dida no li passés l'hora.

Mes quan l'inoblidable doctor Robert començava l'organització de les forces catalanistes, l'Estevet passava el Juanito a estudi i ja feia pinyes amb els companys d'altres terres, diem-ne ibèriques, que malparlaven d'aquell gran patrici.

El 25 de Novembre ja va començar a fer-li goig tot allò que deien de si anirien als Consolats...; i a l'homenatge de la Solidaritat Catalana l'Estevet va anar-hi amb barretina sota les banderes de les Associacions nacionalistes més radicals.

Passat el període de poixança solidària, començà el calvari de l'Estevet, afanyós de llançar-se amb tot el braó dels seus 16 anys pels camins assenyalats pels Directores polítics del Catalanisme; va posar-se a prova la seva resistència física per les carreteres i viaranyes més enrevessats de la política, però li explicaren que calia ésser constructiu orgànic, el convenceren de la necessitat d'estalviar-se crits i Segadors i estridències que es qualificaven de perilloses morfines a les que no podia acostumar-se al poble de Catalunya, man-soi com un Caletí sense pendre alè tan aviat defensava el famós projecte d'Administració local, com bescantava al centralisme en violentes campanyes, formava de ciclista, telefonista en les eleccions i no es deixava perdre ni un miting ni una conferència per a carregar-se de raó.

Després de molt pençar patint de cor i d'esperit, l'Estevet pogué esbargir els seus entusiasmes de 20 anys, en les diades memorables de la Unitat Catalana, quan els leaders del catalanisme militant, desenganyats dels revessos rebuts a la meseta renegaren públicament de la seva etiqueta regionalista per a proclamar-se purament nacionalistes; i aleshores fou quan l'Estevet, que mai n'havia tingut prou amb un vergonyant regionalisme va creure de debò que estava en camí de veure la llibertat de la seva terra.

Va neviar telegrams de felicitació a En Cambó quan aquest feu aquella admirable exposició del nostre plet demanant al Parlament per a Catalunya l'Autonomia de l'Estat Alemany que en tingués menys, i després d'una curta decepció soferta al veure com la campanya dels beneficis extraordinaris deixava en segon terme el plet nacionalista, arribaren els jorns febreros del Juliol del 17, amb l'Assamblea de Parlamentaris i l'Estevet es passava les nits sense achucar l'ull esperant que fos donada la senyal...

Amb el Govern Garcia Prieto-Ventosa-Rodés, vingué la primera decepció; amb el fracàs del Govern nacional, l'evidència de que res ha d'esperar Catalunya d'una col·laboració dels catalans en

la governació de l'Estat espanyol, i quan amb massa lleugeresa en la tarda de l'any 18 es feu veure al nostre poble que era arribat el dia de la llibertat i l'Estevet, foll d'entusiasme, es llençà a la Rambla a rebre garrotals, va donar-se el cop de gràcia al nacionalista sincer i des d'allavors no ha sapigut ja per quins mars se'l portava.

Encara tingué el nostre bordegàs un moment de fruïció quant la retirada dels parlamentaris del Congrés, després d'haver declarat a les Corts d'Espanya incapaces de capir el fet biològic del nacionalisme català, i una revifalla quan l'any passat, amb motiu de la vinguda del marescal Joffre, les nostres autoritats populars van jugar —encara que molts pocs dies— un paper airós...

Què mes?... amb aquest estira i arronsa, amb aquest jos de mirallets d'ara crido, ara callo, i espero sempre i aguanta't veient la mare endogalada, que ara fa fret, ara massa calor, mai es hora oportuna..., no hi havem de tornar mes... i ja hi tornem a ser...; el cap de l'Estevet donava voltes i havia d'arribar el punt de dir: prou: no sé si el que feu és bo o és dolent, però no ho entenc, i el que veig és que el poble es cansa i que els enemics riuen cantant les absoltes del nacionalisme.

Això... pla! ja hem saltat prou pels giravolts de l'oportunisme; els vells que vagin per on vulguin, però l'Estevet ja te la clau de casa i se'n va per la drecera i no vol gaber més sinc que Catalunya és una nació que les nacions tenen dret a donar-se les lleis i que el dia que tots els catalans vulguin, del seu únic i exclusiu esforç en depen la llibertat de la seva terra.

Ja'n tenim prou d'allò que'n diuen l'Espanya gran; volem la nostra terra petita, però ben nostra.

Catalunya és prou generosa en sang i prou prudent davant del crim que fa anys s'està cometent per a no consentir-li que proclami ben alts els seus ideals i enlairi fins a l'infinit l'estel solitari de la seva bandera.

QUATRE MOTS AL JOVENT

Ara que tenim imminent altre cop l'onze de Setembre, davant del compromís d'haver de commemorar tan senyalada data, ho serà que hi diquem també la nostra.

Nosaltres, a aquells catalans del 1714 no devem imitar-los. Nosaltres hem d'assegurar la poixança de Catalunya; hem de fer que prosperi en totes les manifestacions de la seva personalitat viva; hem de treballar per engrandir-la; hem d'honorar i dignificar la llengua; hem de viure per a Catalunya i fer palpitant tothora i a tot arreu l'esperit rebel que te d'ésser la característica de la nostra raça.

Honorem als herois del 1714, però no imitem als catalans que varen deixar que fos un fet la desfeta del 1714.

Aquests catalans no el sentien el fet viu de la nacionalitat catalana. Es varen deixar anar empeltat de castellà, i vingué el que forçosament tenia de venir. I Catalunya va perdre les seves llibertats.

L'ESTEVET no vol imitar pas a aquests catalans. I comença per dir que dels actes en què commemorem la data del 1714, hem de procurar treure'n tot el que els hi donem de romàntic, per a convertir-los en una mena de revulsiu. Això serà més útil a Catalunya.

Aquí hi ha molta gent jove que te l'ànima del senyor Esteve. Els catalans, com que industrial i econòmicament podríem dir que totes ens pònen —al menys fins ara mateix—, sembla que tenim una predisposició a perdonar i a transigir. I la veritat és, que mentrestant, els castellans, usant una frase seva nos la dan con queso.

Per un senyor que s'aixequi un dia al Parlament quan es discuteix una qüestió catalana, i digui: —Sí senyors, Catalunya té raó—ja diem tot seguit: —Sí, és clar; encara tenim gent allà que reconeix el nostre dret—. Per quatre telegra-

— Potser no hauria vingut el desastre si no hagués existit la Llei de Jurisdiccions.

Val 10 céntims

mes que rebem de Vigo i de Guadalajara, felicitant-nos qualsevol dia que els hem caigut en gràcia, tot seguit ens enternim, i ens hi posem tots dolços.

L'ESTEVET ha de defugir l'enternir-se. Blasmem de la política de l'enterniment. Si els cubans s'haguessin enternit i haguessin dit: —Encara, ves que són bona gent els espanyols! Per no fer-nos mal tiren amb pólvora sola— no haurien assolit la seva independència. Si els irlandesos s'enternissin, el Govern hauria penjat vint Casements i hauria empresonat i deixat morir de fam tots els batlles d'Irlanda.

Aquí és qüestió de plantejar la batalla amb tots els ets i uts, i no concedir quarter fins que haguem assolit completament el que volem. I a més a més, fer conjuntament tasca constructiva. No hi ha ningú, per modest que sigui el seu treball de cada dia, que no pugui d'una manera o altra fer quelcòm de profit per Catalunya. I d'aquest grànet de sorra de cadascú és d'on n'ha de sortir l'edifici immens de Catalunya.

Ara és l'hora de treballar Catalunya endins, com digué el Poeta. Quan tinguem una Catalunya tal com ha de ser, allavors, dels que ens sobri, i en les hores de l'ure que tinguem, podrem permetre'ns el luxe de treballar pels altres; per l'Espanya gran, per exemple.

Però, mentre, com ara, ens sigui negada l'aigua i la sal, encara que cada dia ens diguin que ens estimen, és hora de no aclucar els ulls i de mantenir-se sempre en guarda. El nostre enemic és rastrer i és hipòcrita. Cal desconfiar de la política de l'afalac, que és la més propícia per a l'enterniment.

Tot al contrari d'això, en l'hora de l'afalac, que és l'hora que els som necessaris— que sinó no ens afalagarien —, en lloc d'enternir-nos, cal exigir. Allavors és l'hora de fer-se valdre els drets.

Penseu-ho be, joventuts catalanes, tot això, i sobre tot, tingueu de romàntiques tan poc com pogueu.

Aquests, diuen, són dies de seny.

Una mica de seny ja està bé. Però a un jove sempre li ha de plaure més que en lloc de dir-li *home de seny*, li diguin temerari.

QUIM

L'ESTEVET i l'opinió dels pro... noms

L'Oficial de Premsa del Govern civil.—Ele... Estevet?... Vaya un nombrecito raro. A ver, escriba usted: Ele... uno de estos... una coma al revés i Estevet con v de vida (ay!!).

El Sr. Esteve.—Ja ho veus, Tomasa; aquest Estevet com es desencamina... ara que deien que potser s'arreglaria lo del Banc de Barcelona.

L'Abd-El-Krim.—Aquests són dels meus.

El comte de Santa Maria de Pomés.—Aquests nois van desorientats. Encara no han parlat de mi.

El comte de Romanones.—Yo siempre he creído que hay que buscar una solución al problema de Cataluña.

En Puig i Cadafalch.—Si no em fessin fer de *patum*, també hi escriuria.

L'alcalde de Manresa.—Ara que ja tenim un diputat que ens fa discursos en castellà.

En Maura ha dit al nostre corresponçal senyor Martínez:

Aceptación Cambó no ha menguado retintineo cálido contubernio huestes catalanistas Krimenianas harcas. Aflijeme "Estevet" pristino conjuro albedrío catalán en contra España grande.

Blasmem dels catalans que parlen en castellà a casa seva, i que es donen vergonya de posar llurs rètols en català i d'escriure en català en els seus negocis.

Primer donariem una abraçada a un enemic que no pas a un renegat.

Madrid, 31 d'Agost de 1921.

Ara com ara, poca cosa podem dir de l'orientació política del nou Govern. Tots els ministres i personatges oficials, en sortir de Palau o dels ministeris, mostren la més absoluta reserva. Fan molt ben fet. Avui en dia, amb això que passa del Marroc no hi ha com ésser reservista.

—Amb motiu de la intensa calor que fa a Madrid, es parla de si seria convenient vestir de caki el reial Còs d'Alabarders. Trovem l'idea molt encertada i higiènica. Perquè fins ara, l'únic caki d'aquest brillant Còs, està solament en les fundes dels instruments de la Banda.

—Avui el senyor Bertran i Musitu, subsecretari d'Hisenda, ha enviat una lletra als seus electors de Vilanova i Geltrú, dient-los-hi que així que cessi en el seu càrrec, amb la pràctica financiera que haurà adquirit, regalarà tota una emissió de bitllets del Banc d'Espanya, nous de trinca, al Banc de Vilanova. Tot això serà fet amb la finalitat de consignar una grossa quantitat per les obres del port d'aquella vila, port que aviat semblarà l'obra de la Seu.

Faran molt santament, perquè a hores d'ara les obres d'aquell port no semblen altra cosa que un rentapeus per anar arrentar-s'hi la consciència els escassos senyors del Círcol Dinàstic que pululen per allí.

—L'ensurt que me'n vaig emportar l'altra dia na té parió. Veus's aquí que passava pels Cuatre Camins i em vaig quedar palplantat en trovar-me davant per davant amb un brau que s'havia escapat d'una quadra. Màre de Déu, i quines corredisses! Jo em creia que en aquests país tothom es sentia torero, i ara resulta que són més porucs que un català nacionalista. Sort hi va haver d'un aficionat, conegut pel *Jumillano* que el va capejar amb molta grapa.

I pensar que els catalans que som tan traçuts en capejar la gent de Madrid, som incapaces de capejar un toro!

—En Sedó m'ha donat molts records pels senyors de la Cambra de Comerç i pels del Banc de Barcelona i m'ha encarregat que els digui a aquests darrers que no es deconsolin que tot s'arreglarà. Justament ara que ja estaven consolats i ja havien perdut les esperances! Ara no més faltaria que la cosa no s'arreglés i tinguessin un segon disgust i se n'anessin al calaix, perquè *nunca segundas partes fueron buenas*. ...

—Avui he anat a Hisenda per visitar En Cambó i interviewar-lo sobre la qüestió econòmica que ells coneix tan a la perfecció. Per cert que en essent a la porta del despatx, l'hugier m'ha comunicat que tenia ordre de no deixar entrar a ningú, especialment si era nacionalista, perquè no vol compromisos de partit. Jo que si que, aprofitant un moment que l'hugier i els ordenances eren a portar recados, vaig mirar pel forat de la clau i vaig veure que estava llegint el *Papitu*. Mala negada! Si d'això se'n diu Economia i qüestions financieres, gairebé que a la Bombilla s'hi podria montar un *Tribunal de Cuentas*. ...

—Ara que hem nomenat el *Tribunal de Cuentas* resulta que aquesta institució tot just està revisant els comptes corresponents a l'any 98. Res, tot plegat pujà En Cambó i els hi va donar tanta pressa en la feina als pobres empleats, que amb la precipitació van canviar dues dates memorables i van confondre l'any de la guerra del Marroc amb el de la guerra de Cuba.

—El Compte de Coello de Portugal ha anat a tota pressa a Saragossa per qüestions polítiques, segons resen les notes oficials.

Nosaltres sabem de bona tinta que aquest motiu que s'ha donat és una bola com una casa. Aquest

novell ministre ha anat a la seva pàtria xica a encarregar i fer-se tallar l'uniforme de ministre, perquè com és garrell, com tots els baturros, necessita unes calces ben folgades.

MARTÍNEZ...

L'ESTEVET, com a periòdic d'estridència i de joventuts, ha d'estar sempre al costat dels perseguits per la justícia, i perxò, endreça, ara que comença a lluitar, la seva salutació més cordial a tots aquells que hi han sofert i sofreixen encara ergastula per Catalunya, i particularment al company Store, engrillonat fa a la vora de dos anys pel sol fet d'ésser un català digne.

L'ESTEVET saluda amb tota efusió als catalans d'Amèrica, que dignament, al costat del seu plany d'emigració hi saben posar una actuació exemplar, fent de llur vida una lluita continua amb tota l'estridència dels cors valent, per Catalunya lliure.

Hi han coses que els pobres *quelets* que no saveu de què va, vos deveu tornar boijos per entendre-les... I tan sencilles com són...

Aquí teniu, per exemple, l'augment de tarifes de la U. de E. de P. F. Els senyors lerrouxeros, quan va proposar-se el primer augment—que era una barbaritat—van callar tots com uns morts (dels que es moren sense pensar en l'enterro). Tant van callar... després de l'explicació que feu D. Víctor—a qui en aquest assumpte han fet tornar mico—que el noi Massot, empordanès que no bada, feu quedar el dictamen damunt la taula en adonar-se del silenci sepulcral que regnava en els escos de la *tos* (*tos* vol dir *gana*, segons un company de Redacció).

Voaltres no entendreu el per què un silenci sepulcral resulti sospitos tractant-se de pompes fúnebres, però el Massot estava al *tanto*, i com aleshores el Gallego encara era regidor i diputat no sé si saveu que el dit Gallego té un *Gat*... *ell* que és molt *Gat* i molt *ell*, tant *ell* que és *ell* mateix, o sigui el mateix Gallego... i ara resulta que aquest *Gat*... *ell* és el gerent de les Pompes fúnebres, de tot plegat—que si no ho veieu prou clar dieu al Mir que vos ho expliqui—s'endevinava l'existència de... *pastilles per la tos*... i, naturalment, D. Víctor que no volgué fer d'allò i ademés pagar el beure, va deixar dormir la cosa.

Al cap d'uns mesos el senyor Governador, que ha travat la manera de fer vaure que resol els conflictes carregant el mort a l'Ajuntament, exigí una solució, però en Tusell que s'ha quedat sense ni un pèl al cap de tant fer números, va estudiar-se la qüestió i vingué una retallada dels augments que feia feredat. El *Gat*... *ell* tot era bufar i estarrufar-se i no volia pasar-hi, però va tenir la debilitat de cridar al comte de Santa Maria de Pomés, advocat de nota, dedicat única i exclusivament als assumptes funeraris (d'això, en puc respondre perquè no té cap més assumpte) i amb un dit Jesús! van deixar a la Companyia *refu...tada*. No hi ha com tenir bons defensors.

Vingué el dictamen amb l'augment petit i aleshores els senyors que somniaven amb les *pastilles*... van trobar les tarifes massa... crescudes. Ja veieu si tot plegat es difícil de comprendre, i ara, en l'última sessió, segurament, després d'haver remenat la cua... aquell *Gat*... va passar el dictamen altra volta en mig del silenci *sepulcral*...

Oi que sembla un trenca closques?

Dones és molt senzill: El *Gat*... *ell*, El Comte que no paga i fins un senyor de la "Lliga" que ara li varen ficar com a *patum*... tots estan amoïnats per a que, enterrant als demés, el públic no se n'adongui de que els morts són ells.

PORTER DE VARA...

Com parlen els nacionalistes de debò

Lletra dirigida per De Valera a Lloyd George, com a resposta a les proposicions del Govern britànic.

Diu així:

"Ajuntament de Dublin, 24 d'agost de 1921.
Downing Street.—Londres.

Al molt honorable Lloyd George.

Senyor:

Les previsions de la meua resposta del 10 d'agost, han sigut confirmades. He sotmès les proposicions del seu Govern al Parlament irlandès i per vot unànim han sigut refusades. La interpretació de la seva lletra del 13 d'agost no pot ésser dubtosa. Ens demana que sigui reconegut que la proximitat d'Irlanda a Anglaterra imposa la subordinació del dret natural d'Irlanda als interessos estratègics de l'Anglaterra tal com aquest últim país els concibeix, i, ademés, que tots els esforços fets en el passat per obligar a Irlanda a acceptar la dominació estrangera li imposen avui la obligació de sotmetre's a aquesta dominació. Ens sembla que el seu Govern ha tingut l'intenció d'implantar un principi militarista que no podria significar altra cosa que la negació de la moral internacional i que en la pràctica seria fatal a la pau del món.

"El dret a l'independència de les petites nacions deuria ser salvat, doncs sotmetre'l a les ambicions de veïns més poderosos encar que aquestes ambicions estiguessin fonamentades en els interessos estratègics o bé en altres de semblants, equivaldria a la mort d'un principi.

Cap nació petita tindria dret a la seva existència sobirana. Holanda i Dinamarca, deuriem sotmetre's a l'Alemanya, Bèlgica a Alemanya o França, i Portugal a Espanya; i les nacions que han sigut per la força anexionades a un imperi perdrien per aquest fet el seu dret a l'independència i no podrien parlar de reivindicacions nacionals.

En el cas d'Irlanda, parlar de la seva separació d'una associació que mai ha acceptat o d'una disminució que ha sigut imposada, es canviar la qüestió; de la mateixa manera que no pot admetre's que subordini la seva independència als interessos estratègics d'Anglaterra, puig això fóra injust.

Com a representant elegit per la nació, no ens és possible acceptar ni l'un ni l'altre. La nostra negativa correspon al que mereix l'honor de la nació i a la confiança de què se'ns ha fet dipositaris i si fos considerada aquesta negativa per Anglaterra com "cassus belli", ho deplorariem. Tenim consciència de nostra responsabilitat envers els vivents i no oblidarem als que heròicament han donat una vida. Nosaltres no havem cercat la guerra, no cercarem la guerra; emprò si se'ns ataca, ens defensarem; en la seguretat de què, sigui quina sigui la sort que coroni el resultat, victòria o derrota, cap Assemblea que representi Irlanda podrà proposar a la nació que enageni els seus drets fonamentals.

Ardentment desitgem que acabi el conflicte entre Irlanda i Anglaterra. Si el Govern britànic està decidit a imposar-nos per la força la seva voluntat, i donant per acabades les negociacions persisteix en sotmetre'ns condicions que significarien la renúncia dels nostres drets com a nació, demostraria que les negociacions són una verdaadera irrisió, i que el remament de les hostilitats fóra de la seva responsabilitat.

Sobre un principi ampli dels drets del Govern, per consentiment dels governants, podria restablir-se la pau, que seria justament honrosa per tots. Si es desitja arribar a la pau, Irlanda està disposada a nomenar sos negociadors, i si el Govern britànic accepta els principis de dret, nomenarem els nostres plenipotenciàries amb aquesta qualitat per convindre les obligacions de detall.

Soc de Vostè, Senyor President, afectíssim, etc.

Firmat.

DE VALERA.

Lletra remesa a Madrid pel diputat per Rellinàs, que ha caigut en les nostres mans (1) mitjançant l'haver ensibornat al recader de l'esmentat poble pagant-li un cafetó en un tugiuri infecte del carrer d'En Trenta. (No el descobreixin).

"Mi querido amigo Alfonso:

Por la presente verá que el motivo de escribirle es motivo muy real ya que la razón me asiste y me sobra, ¡qué caray! que soy el más ofendido y por esto he de gritar y me ha de oír todo el mundo vaya, no faltaba más.

Pues como digo, decía que esto es ya mucho esperar, que llevo cuarenta años sirviendo a España, leal, y me parece ya es hora de que se me hagan pagar los servicios que he prestado yendo de acá para allá tan pronto en Madrid o Tarrasa como cruzando la mar llevando la voz serena con mi elocuencia locuaz de los patronos de España en Washington, nada más.

Y digo que una cartera es lo que me toca ya, que voy de capa caída —mi carro en el pedregal— y a poco a dos tupinadas sintiéndolo debí apelar por no quedarme sin acta. Y como postre final que se haga a Cambó ministro! ¡a un traidor del cop de falç!

a un sapo separatista que me ha hecho arrinconar después que yo he batallado mi vida entera sin paz contra los hijos espúreos, y en pro de nuestra Unidad,... Después que me han moteado de traidor, mal catalán, de cacique y de farsante, señor feudal de Reynás; me han llamado el moro amigo, ¡cuánta barra, voto Alá! y me han dicho: ¡papallona!

por culpa del ¡no va más!... Encuentro, en fin, muy mal hecho que no se me haga pagar pues yo soy el gran patriota entre tanto catalán, y vaya, ponerme un estanco donde poder despachar patentes de patriotismo como la han hecho hasta acá, en fin, que pide venganza tanto venirse a rifar del más leal diputado y estoy oliéndome ya que si se me ha dado coba fué para hacerme callar; con que ya he dicho el motivo de la presente, y tan mal me han sentado los agravios que me han hecho al no llamar a consulta a mi persona ni decirme: —Ahí te estás—, que resuelvo firmemente pasarme a los moros ya, y los moros en este caso son Cambó, Sedó y Bertrán —hoy los amos de los cuartos— por si me quieren llevar, que yo ya saben que cumplo, no les haré quedar mal y que soy buen recadero del interior y ultramar. Con que, lo que dicho queda ya se lo puede apuntar conmigo nunca más cuente que esto es ya mucho sobar. Quede, pues, con Dios, y mande que por mí no ha de quedar."

Per la còpia,

NASÍ.

(1) El que ha caigut en les nostres mans és la lletra, no En Sala, ei;—(N. del Nasí.)

Sr. Gobernador...

Nosaltres, que tenim del senyor Martínez Anido el concepte que es mereix, estem segurs de que un hom de talent com ell ha d'estar empipat al veure com no hi ha ningú capaç de criticarlo. I és que veritablement ha d'ésser molt molest allò d'anar al Toros i ovación, sortir a passeig... igual; presidir la processó i desbordarse l'entusiasme. Oi que n'està ben tip? Perquè, vaja, S. E. deu dir: "Alguna cosa puc fer malament... i és molt repugnant veure com solament perquè tinc fama de guerrero no hi hagi ningú amb prous... condicions per a dirme'n quatre de fresques."

Doncs, aquí està L'ESTEVET disposat, si el censor ho permet, a fer de *opinión honrada* i, salvant tots els respectes deguts, dir-li li que no gosen els senyors Esteves.

Miri, don Severiano... això de les subsistències, per exemple, no ens ha convençut... agraïm la bona voluntat, però la de casa... cada dia ens demana més calès per a la plassa... ja sabem que va escarmentar a les verduleres que ens donaven l'enciam amb dues fulls de menys, però no sé si és que no eren elles les culpables, la qüestió que la vianda no baixa. Veïam si ens hi pot donar un cop de mà de debò, perquè, vaja, això de que tota la culpa la ingui etn Col... i en Puig i Esteve no ens ho creiem.

I ademés una altra cosa, aquests pobres nois sempre ens han dit que no hi podien fer gran cosa i en canvi V. E. casi que s'hi va comprometre i L'ESTEVET s'havia refiat de pagar-se algun viciot que té amb els estalvis de la plassa... no hay derecho, com diuen vostès.

Si V. E. ens ho permet quedem esperant *peño-la en ristre* per a veure com acaba tot això, i consti que tenim moltes ganes de fer-li un altra ovació, perquè encara que es digui Martínez... els nostre corresponsal de Madrid també se'n diu i fins l'Alcalde... Aquí no ens ve d'un Martínez.

Diu *El Liberal*, que en les oficines del Banc de Barcelona es dediquen aquets dies amb dalit a la *divino pençancia* cercant per tots els mitjans possibles de fer-lo surar.

"El que no havien conseguit la Junta de acreedors, la Junta de contacorrentistes, la Junta d'accionistes, el Consell d'administració i la Divina Pastora, ho ha lograt la presència d'En Cambó en el Ministeri d'Hisenda, la d'En Bertan en la subsecretaria del mateix Ministeri i la d'En Sedó en el Govern del Banc d'Espanya".

Nosaltres ens n'alegrem d'allò més i fem notar que encara que En Cambó deixés l'Hisenda sense ni cinc i omplís les butxaques de Catalunya, no fariem sinó un xic la pau. I que consti que no volem anomenar per res el millions que el Banc d'Espanya de Madrid deu a la Sucursal de Barcelona.

Mentre a la guerra els nostres germans hi van petant, a Madrid s'organitza una corrida *monstruo* amb una sèrie de detalls tan repugnants com ho és ja el sol fet de titular una cosa d'aquest caràcter, "iniciativa patriòtica".

Torejaren matadors de fama retirats; varis aristòcrates, experts genets, seran *caballeros en plaza* i *rejonearán dos becerros*...

Aquests *caballeros* entraran a la plaça acompanyats de llurs padrins, Grans d'Espanya, portant una escorta de soldats del Terci...

Aquell dia als tramvies faran de cobradores distingides "senyorettes" acompanyades de "exploradors"...

La marquesa de la Corona ha anat a Palau a donar compte al Rei de com marxa la cosa...

Sembla mentida que hi hagi encara gent amb tanta barra.

Moixiganges moltes, però nosaltres a tots aquests els voldriem veure a les avençades.

Que després no s'hagin de penedir tots d'haver excitat al poble. Aixó és el que han de mirar, no pas d'organitzar festes de lluïment i de "altres coses que no volem anomenar", amb l'excusa dels ferits.

Lacierva, el cacic de Mula, ha anat a Melilla per arranjar el *fisquent* d'allà baix. Ens alegraríem que ho arreglés i confiïm en què el seu viatge a dita plaça marroquina serà profitós, ja que el que més falta feia a l'Exercit era bestiar.

Tenim entès que les *garrofes* que dedicàvem l'altre dia a n'En Pujol, li feren mal. Ens n'alegrem i repetim al redactor d'aquell paper que es diu *A B C*, que si no hagués malparlat de nosaltres, faltant al deure cavaller de l'hoste, no hauríem dit mot. I tingui per entès que a cada bacinada que escrigui allà baix, correspondrà una tranca aquí.

Aquests dies sembla que hi ha rebombori entre els estudiants. El ministre d'Instrucció pública ha demanat al Rector de la nostra Universitat, que demani a la "Federación Española de Estudiantes", un delegat per anar a Mèxic.

Trobem que està molt poc en consonància el projecte d'Autonomia universitària d'En Silió i aquest escarni que ara fan a Catalunya els que manegen les cireres del ram de l'Instrucció.

En favor dels ferits, tingué lloc a Londres una festa presidida per En Merry del Val.

A l'hora del xampany va dir que aquests eren *días de luto y de prueba, pero es preciso no desmayar*. (Aqui va provar l'escumós, i, com que calia no desmaiar, se'n va engolir tres copes). Allavors va parlar del Guadalete, de la *Reconquista*, de Covadonga, de Granada, i va tenir molts aplaudiments.

Després parlaren uns quants senyors més, i vinga compadir els ferits, i vinga anar fent *privança*.

Quant tots estaven beguts, encara un va dir: "Los hombres que nos dirigen, podrán algunas veces incurrir en errores, pero el soldado español ha cumplido y cumplirá siempre con su deber."

Es allò, a l'hora del vi, tothom se sent compassiu i disposat a perdonar. Però, mentrestant, a la nostra gent que la vagin pelant...

Aquest número ha tingut de passar per la censura

Al noi Bernades (aquell del Foment, sabeu?), l'han fet *mayordomo de semana*.

Apa "Pixolives", que'l Ducat s'acosta... i amb grandesa d'Espanya.

Ens sap greu que amics nostres mateixos ens critiquin perquè no *apretem* molt a la Lliga

I diem que ens sap greu que això ens ho diguin amics nostres, perquè és el mateix que diuen els de la U. M. N.

En aquests es comprèn que pensin així, perquè els plauria molt que sortís un català a fer safareix dintre mateix de casa.

Nosaltres, però, que ja diguérem que conservaríem la nostra independència de criteri, i que diem que no deturarem el braç, quan es tracti de clavar cop de tranca a qui se'n faci mereixedor, és evident que, com a catalans que som no hem vingut a disgregar les forces catalanes, i a fer tasca negativa d'esquarterament, sinó a aplegar tots els catalans sota una mateixa bandera d'estridentència, ja que fa molt temps que s'ha tocat *diana*, són molts els que encara jeuen, i s'imposa un desvetllament.

STURM

— Si és servida LLIGA... comes.

— No m'apretarà massa?

— Ca, no senyora, s'estira i s'arronsa segons les circumstàncies.

Diumenge passat tingué lloc a Sant Pere de Premià un Aplec Sardanístic, organitzat pel Grop Joventut de la Germandat de Sant Jaume i amb la cooperació del Foment de la Sardana.

Les audicions de sardanes foren amenitzades per les cobles La Principal de Cassà de la Selva i l'Arbucienca d'Arbucies, matí i tarda, a l'era de l'Associació (Càn Franquesa).

El dinar tingué lloc en les belles rodalies de la font de càn Grau.

En conjunt aquest primer aplec de Premià de Dalt, ha sigut tot un gran èxit.

Així deu fer-se. Poc a pos anar sembrant pólvor arreu de la terra catalana, que ja convé en aquests temps d'ensopiment nacionalista que estem passant.

Hem rebut de l'Atenes Arts Gràfiques un folletí titulat: *Irlanda, El Batlle de Cork i Catalunya*, firmat per en Negra i Balet, amb una introducció de Rovira i Virgili.

Felicitem per aquest folletí, que haurien de llegir tots els bons catalans, als autors i als editors per la curada publicació.

"L'ESTEVET", VOLGUENT TAMBE HONRAR LA MEMORIA DEL GRAN PATRICI EN RAFEL DE CASANOVA, PUBLICARÀ EL NUMERO DE LA SETMANA ENTRANT EXTRAORDINARI, I SORTIRÀ EL DISSABTE.

NO ES DESCUIDEU DE COMPRAR-LO TOTS ELS CATALANS.

La darrera espantada és la prova més eficient de l'incapacitat política de l'Estat.

En aquets moments, quan es parla de desfeta, s'ha d'entendre ben bé que no és la nostra.

Ai, fillets, aixó no és pas per un home a la meua edat; aixó és el deliri, el diluvi, la fi del món. El meu cap està tot fet una olla de grills. Aquests nois, acabaran amb la meua força de voluntat i amb les meves forces. Jo, ja no podia pas més: — Senyor Pepet! aquest original no s'entén. — Senyor Pepet: aquesta tranca, no és pas llagosta amb salsa verda! Això és dinamita! — Tu, Capità Manaia — cridava jo —, analitza aquesta matèria. L'Sturm, no porant mai de cargolar. L'Estevet, tot ensopit en un recó, semblava que s'enyorès. En Martínez no feia res més que atabalar-nos del *regocijo* que havia produït a Madrid, veure a Don Paco convertit ja en mig espanyol... L'únic que ens havia deixat en pau, que segurament deuria estar tranquil·lament a la Bombilla apurant xatos, era el senyor Crac.

Per fi, el número va sortir definitivament a la venda, el dissabte a la tarda, i tanta demanadissa n'hi havia pels venedors, que vaig tenir d'amagar-me per a salvar la fesomia d'un mal tanto. Sturm va sortir en la meua recerca, i al trobar-me va dir-me el resultat; de què a les vuit de la nit no restava un exemplar en cap quiosc de Barcelona. Allavors revestint-me de valor, vaig sortir del meu amagatall i en una casa de catalanistes, vaig telefonar a la impremta que fessin un nou tiratge per al menys poguer complaure als catalans de fora de Barcelona, que també amb molt dalit esperaven el nostre setmanari.

Del resultat econòmic, què volem que vos en digui? Un primer número és sempre caríssim i amb això vull dir que si tots els que sou amics nostres no correu a ajudar-nos no se pas què pot passar. Que jo em quedi sens cobrar, be. Qui potser no s'hi conformarà és l'impremta, que no s'enten de romanços, que fins ens cobra els diners per endavant.

I per avui prou; ja perdono de tot cor tants mal-de-caps, pel bon èxit que havem obtingut.

Mercès a tots els que'ns haveu ajudat en la nostra iniciativa per Catalunya... I *calé al canto*, quens en manca.

EL SENYOR PEPET

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ

Barcelona: Trimestre, 1'25 pessetes. — Semestre, 2'50 pessetes. — Un any, 5 pessetes.
Catalunya i fora: Trimestre, 1'50 pessetes. — Semestre, 3 pessetes. — Un any, 6 pessetes.
Extranger: Trimestre, 2'50 pessetes. — Semestre, 5 pessetes. — Un any 10 pessetes.

Anuncis a voluntat del que pagui

Oficines provisionals: Barbarà, 16, de 7 a 9, vespre

TALLER DE GUARNICIONER I DE TOTA MENA D'ARTICLES DE PELL

RAMON TORRES

SUCCESSOR DE C. PRIETO

SE GUARNEIXEN COTXES I AUTOMOVILS

Gran assortit en Moneders, Cinturons, Carteres i objectes fins propis per a regal, Relotgeres, Solfers, Motxilles, Sacs de ma, Carteres per a viatjans, Porta Llibres, Porta mantes, corretjes per a hàbits, Efectes per a caça i Sport. — ESPECIALITAT EN ELS ENCARRECS I REMENDERIA-Preus de fàbrica

Plaça del Pí, 2 BARCELONA

GRANJA DEL LICEO

— DE —

JOAN ESTRAGUES

SUCCESSOR DE JOSEP TORRUELLA

ES SERVEIX A DOMICILI

Sant Pau, 5 Telefon 302 - A

ATENES A. G., Universitat, 30.—Barcelona